

Župano Doctori K. Legista, Censor, Scriptor in v sklepu: Vale; vale animamque redde veteri amico; vale et fave Veteri vetus hospes amico.
i. t. d.“ —

Spominske slike iz svetovne razstave l. 1873.

Načertuje Jos. Levičnik, učenik.

(Dalje.)

Motto: „Človek se uči
Dokler živi.“
Narodaka prielovica.

V jako obširni sgradi, ki je nosila naslov: „Gartenausstellung“, nahajalo se je razpostavljenih brez števila pridelkov, ki jih rodi vert in polje. Cvetlic vidilo se je toliko in tako sprelepih, pa tudi prijetno vonječih, da si bil človek kmali mislil, da v raji, kjer so živeli naši prvi stariši, ni zamoglo veliko lepše biti. Človeška domišljija si da komaj kaj lepšega misliti, kakor je bilo v tej sgradi viditi. Mnogo cvetek vravnanih je bilo tako, da so še rastoče vile same po sebi v vence in razne podobe; — res sprelepo bilo je vse to. Zmed sadja ga mende ni, da bi ne bilo ondi zastopano, in sicer v najlepših eksemplarih. Razloženo je bilo na jako elegantnih okrožnih posodah, in z manoj vred so se mende marskomu sline cedile po tako sprelepih in okusnih sadežih. Mnogo inostranega sadja, zlasti pomoranč in limon, rastlo je še na drevesih, in razširjalo posebno prijetno vonjavo krog sebe. Cvetkam in sadju pridruženi so bili ostali poljski pridelki: buče, korenje, repa. Zelje, podzemljice (krompir), kumare, pesa, čebula in Bog zna kaj vse; — dalje razne sočive i. t. d. Tudi inostranega drevja: palm, oljk, lavorov in tacih rastlin bilo je toliko, da se je človek naposled že gledanja naveličal. —

Tudi v sgrado „Weinosthülle aller Länder“ me je bil zanesel veter. Vravnano je bilo to obširno poslopje tako, da je bila ravno po sredi ulica, po obeh straneh ob nji pa so bili tik eden poleg drugega tako zvani „Büffet-i“, po naše rečeno: točilne mizice, v ozadju za vsako pak police, kakor se navadno vidijo po štacunah, in na njih stale so steklenica poleg steklenice raznobarnega vina. Kakor imé pové, dajalo se je tu vino na pokušinj, pa naj vendar nikar kdo ne misli, da morda zastonj, ampak na vitez le proti slani, t. j. visoki plači. Najdel sem namreč ondi le malo ljudi, pa še zmed teh le redko katerega, ki si bil dal kaj postreči. Viditi pak so bila vina tako okusna, da menim, ko bi se bila točila po zmerni ceni, in ko bi se bili snidili skup pravi, tako zvani „vinski bratci“, da se ga bil marsikdo navlekel pijavki enako. —

Sgrada „Musterstall sammt Einrichtung von Baron Pittel“ kazala mi je tako sprelepe, po večjem iz grodeljna (vlitega železa) zgotovljene reči za živinske hleve, da sem si na mestu zapisal v svojo noticno knjižico: „To je pač le za take, ki imajo dost cvenka!“ Vsakako je bilo mnogo

teh stvari za živinske hleve veliko prelepih, vendar: kdor za svoj denar hoče kaj takega imeti, naj imá! —

V sgradi: „Pavillon der ersten Oesterr. Sparraffa“ videl sem stene popete sè statističnimi tabelami o delovanji vseh avstrijskih hranilnic. Prav znamenito je take reči pregledovati in prebirati zlasti naše dni, ko je denar taista os, okoli katere se suče ves svet. Vse poslopje bilo je dragoceno olikano in opravljeno, kar se tudi spodobi za tako hišo, kjer gre toliko novcev iz rok v roke, ali kjer se, kakor naš kmet pravi, „toliko denarja prekucne“. —

Ogledal sem dalje tudi „Glaswaaren Pavillon v. Stark“, v katerem je imel imenovani gospod (iz Pilsen-a na Češkem) razpostavljene pridelke svoje steklarne in glinjarijske (Thonwaaren) fabrike, ter rudarstva. Čehi sploh slovijo, da so oziroma obertnije prvi narod v Avstriji. Kdor tega ne verjame, naj bi bil prišel v g. Stark-evi pavilon. Preveč izdelkov dajo steklarne, glinjarije in rudarije, da bi jih tu posamezno našteval, in bi mi to dalo pisarije več kot dovolj; kdor pa vé, kako sprelepe in raznoverstne stvari se vidijo in prodajajo naše dni po steklarnih štacunah, ta naj tudi verjame mojim besedam, da gosp. Stark-ovi izdelki se lahko merijo z vsacimi te stroke. —

Včasih pa zaide človek tudi nehotoma kam, kamor ga ravno ne mika odveč. Ko bi n. pr. to uro, ko pišem pričujoče verstice, nahajal se na Dunajski razstavi, in bi stal pred sgrado, o kateri bi mi kdo rekel: „To je pavilon der Neuen freien Presse“ *), bi jaderno in brez vsega premisleka djal: o, primaruha, tu noter pa prav za gotovo ne grem; kajti preveč nas Slovane čertijo patroni te sgrade, da bi se človek brigal za to, kaj se pri njih vidi. L. 1873. morebiti ta časnik ni bil celo še tako strašansko sovražin Slovanom, Turčinom pa do „komolčka in serčka“ prijazen, kakor dandanes; toraj si malo ložej sam sebi odpustim, ker me je bila radovednost zanesla tudi v zgoraj imenovani pavilon. In kaj sem vidil ondi? Vso manipulacijo, kako se po najnovejših načinih kuje zgodovina sveta, ako se sploh časnikom priznati hoče, da oni imajo ta privilegij, in da to tudi v resnici vestno spolnujejo. To da! — Bogu bodi potoženo, da je mnogokrat to najogromnejša laž, kar časniki prodavajo svetu in prihodnosti za zlato zernje čiste resnice. Da ne zaidem vender predalječ od svojega predmeta, naj le o kratkem omenim, da kar so v „Pavillon der Neuen freien Presse“ pred očmi obiskovalcev napisali literati, priredili so koj urno-ročni stavci za natis, in berzotiskovni stroji (Schneilpressen) so le gredè izbacili „fix und fertig“ časniške liste, ki so imeli namen, naznaniti bližnjemu in daljnemu svetu, „kaj je na Dunaji in po vsi znani zemlji novega“. —

(Dalje sledi.)

*) Ob začetku ruško-turške vojake je ponudila „N. f. Presse“ svoje pero za 2 milijona rubelov — „Rusom“ — sedaj pa piše za „polumesec“.